

(1889-1975)

Dilci, yazar. Gence'de (Azerbaycan) doğdu. Ortaokulu Se-merkant'ta (1908), liseyi de Gence'de okudu (1916). Bir müddet Kiev Yüksek Ticâret Okulu'na devam etti. Rus ihtilâli çıkınca Gence'ye döndü (1917). Azerbaycan bağımsızlık hareketine katılıp savaştı. Azerbaycan Cumhuriyeti kurulunca Baku Üniversitesi Türk Dili Bölümü'nde bir yıl okudu. Azerbaycan'ın Sovyetler Birliği orduları tarafından işgal edilmesi üzerine Türkiye'ye gelip İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'ne kaydoldu (1920). Aynı fakültede asistanken yurtdışına giderek Berlin Üniversitesi'ne devam etti. Bres-lau Üniversitesinde doktora yaptı (1929). Bu yıl İstanbul'a döndü ve Edebiyat Fakültesi Türk Dili doçenti, 1938'de de profesörü oldu. İstanbul'da öldü.

Caferoğlu Türk Dili Tarihi, Azerbaycan Türkçesi ve Anadolu ağızları konularında otoritedir. Kitaplarının yanısıra, çeşitli dergi ve gazetelerde 400'ün üzerinde ilmî araştırma ve inceleme neşretmiştir. Bâzı yazılarında A. Uran, Cafer Ahmedoglu, Dr. Ahmed Salmasılı, Dr. Ahmet Muhtar takma isimleri kullanmıştır. Azerbaycan Yurt Bilgisi, Türk Amacı, (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi) Türk Dili ve Edebiyatı gibi ilmî ve siyasî dergilerin yayımında emeği geçmiştir.

Eserleri;

1. Kitâb'ül- İdrâk li-lisânî'l-Etrâk (Ebu Hayyan'-dan, 1931), 2. Türk Lisanı Tarihi Dersleri Tatbikat Numuneleri (1932), 3. İlk Türk Dilcisi Kaşgarlı Mahmud (1938), 4. Anadolu Dfalektolojisi Üzerine Malzeme (2 cilt, 1940,1941), 5. Doğu İlleri Ağızlarından Toplamalar-1 (1943), 6. Sivas ve Tokatlılerle Ağızlarından Toplamalar (1944), 7. Güneydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar (1946), 8. Orta Anadolu Ağızlarından Derlemeler (1951), 9. Türk Dili Tarihi (2 cilt, 1958, 1964), 10. Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü (1968).

[Ölümünden sonra, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi'nin 10. sayısı Ahmet Caferoğlu'na armağan* özel sayısı olarak çıkarılmıştır (1979).]